Ч. 140 (934). Львів, неділя 23 червня 1918. Рік IV.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 16 сот. На провінції 20 сот.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

політична, економічно-суспільна часопись. (Редакція Руська ч. 3.)

Укр. Парл. Репр. проти п. Твардовського.

Відень, 20. червня.

Президія Української Парляментарної Репрезентації явилась сегодня у президента міністрів, щоби зложити рішуче застережене проти поступованя „міністра“ Твардовського в справі будучого уладнаня правкодержавних відносин на сході. Посли вказали на те, що др. Твардовський як член правительства веде від довшого часу переговори з політиками з наміром повалити мировий догов р, заключений ньояльною монархією з Україною, а то в інтересі польських анексійних затій супроти укр. области.

Др. Твардовський пішов навіть так далеко, що в ріжних часописях проголосив неподільність конґресової Польщі і злуку неподільної Галичини з польським королівством як порішену вже з австрійського боку правительственну проґраму. Такий поступок стремить до відірваня части австрійської державної области. В наслідок того домагають ся Українці заяви шефа правительства, чи він годить ся з тими виступами члена правительства і чи готов спинити роботу „міністра“ дра Твардовського.

Українці запротестували також проти того, щоби угорський міністер др. Векерле вмішував ся до польського питаня і офіціяльно висказував ся проти поділу Галичини. Президент міністрів приняв протест українських послів до відома.

До німецько-українських переговорів.

В конференції президії Української Парляментарної Репрезентації з др. Зайдлером, про що пишемо на иншім місци, взяли участь з українського боку: др. Петрушевич, др. Евген Левицький і др. Трильовський. — Ті самі українські посли (враз з дром Колессою) відбули також дня 20-го червня кількагодинну конференцію про політичне положене з президією „німецького національного союза“ др. Вальднером і Тавелем. — Про вислід конференції не видано ніякого комунікату, бо клюби мають доперва заняти становище до поставлених предлог.

Парляментарне положенє.

Відень, 21 червня.

На нинішнім засіданю польського кола здавали звіти польські посли, що вели конференцію з президентом міністрів д-ром Зайдлером, ґр. Буряном, Мадярами і Німцями.

Переговори з д-ром Зайдлером.

П. Кендзьор заявив, що др. Зайдлер відмовив був йому вияснень що до чуток про поділ Галичини, мотивуючи свою відмову тайною укладів.

Др. Білінський реферував про старане його і п. Твардовського в справі порозуміня Поляків з правительством і німецькими партіями. Др. Білінський заявив, що переговори розбили ся о недостачу доброї волі по противній стороні і нема підстави до дальших в тім напрямі переговорів.

На конференціях дра Білінського і Твардовського з д-ром Зайдлером — о тім доносить „N. Fr. Presse“ — домагали ся вони, щоби правительство зложило декларацію, що східна Галичина не буде відділена від західної, а на всякий случай жадали вони запевненя зі сторони правительства, що судьба Галичини рішить ся лише за згодою всіх заступників сего краю.

Міністер Зайдлер відповів, що се означало би плебісцит і далоби прецеденс для других коронних країв. Поділ Галичини може наступити в дорозі конституційній більшостю двох третин голосів палати послів. Сею заявою не вдоволили ся Поляки а жадали виразного запевненя, що Галичина раз на все не буде поділеною. Міністер Зайдлер не міг дати такого запевненя, бо через таку декларацію було би порушене питанє берестейського мира, який інтересує всіх союзників, українські посли приступили би до опозиції і розбили би парлямент, в кождім разї без Українців не було би більшости для ухваленя буджетової провізорії і позички.

Про конференції з ґр. Буряном

Після справозданя д-ра Білінського і Твардовського, які конферували з ґр. Буряном про розвязку польської справи і про поділ Галичини, мав заявити міністер справ загр. ґр. Бурян, що справа поділу Галичини є внутрішною австрійською справою і він не є покликаний давати які небудь заяви в тій справі.

Про переговори Поляків з Мадярами

реферували п. Яворський і кн. Любомірський. З розмов в Будапешті виявило ся, що Поляки можуть числити на велику поміч зі сторони Мадярів. П. Яворський реферував, що з бесіди з угорським міністром Векерльом він довідав ся, що в справі поділу Галичини істнує тайний договір. Після слів п. Яворського д-р Векерле не запротестував урядово проти поділу Галичини, бо уважає ту справу, як внутрішну справу Австрії.

Переговори з Німцями. Лист д-ра Вальднера.

Предсідатель головної комісії союза німецьких народних партій надіслав мін. Твардовському письмо, в котрім пише, що Союз німецьких партій готов є переговорювати з польським колом про цілий комплекс польської справи і зробити все, що могло би запевнити тепер і на будуче польсько-німецьку єдність. Услівєм сего є, щоби Поляки утворили з Німцями парляментарну більшість. Надто коло польське мусілоби рішучо виступити проти ворожих виступів Чехів і полудневих Славян і поборювати їх спільно з Німцями.

Предложеня д-ра Вальднера не вдоволяють Поляків, як також не вдоволяють їх вислїди конференцій з Буріяном і Зайдлером. Здає ся, що коло польське акцептує краківські постанови. В так м случаю рішить ся доля парляменту і він не буде скликаний навіть на коротку лїтну сесію. Постанови кола польського мають запасти в суботу.

О Холмщину.

Дня 12. червня укр. правительство звернуло ся до австр.-угор. міністерства заграничних справ з домаганєм знести все те, що заведено Польщею на території Холмщини а також, щоби негайно позволено на поворот всіх вивезених з Холмщини Українців і припинено іміґрацію Поляків на Холмщину.

Офензива в Італії.

Відень, 20. червня.

Битва в венецькій области тревае дальше. На упадок більшої части фронту над Пявою, відповів ворог нагальними протинаступами, веденими з завзятою витревалістю. За наші нові становища над каналом Восета, над зелізницею з Одерцо до Тревізо і на Монтельо, ведено завзяті бої. В Монтельо борба хвилями змагала ся до нагальности великих боїв в Красі. Італійці гнали свої пробоєві колюмни місцями по шість разів в бій. Великі втрати приневолили ворога до безладного ужитя резерви, котрі кидано в бій дивізіями і полками. Всі його зусиля були даремні.

Ґрупа військ маршалка Бороєвича не тільки удержала в цілости виборені лінії, але дивізія ґен. Шаріча виперла Італійців на полудне від зелізниці, що веде до Тревізо, дальше на захід. Також на полудневий захід від Асіяґо ішли Італійці до приступу з тим самим неповодженем, що попередними днями.

Відень, 21. червня. Також і вчера продовжав ворог з незменшеною завзятістю свої зусиля, щоби відібрати нам успіхи, які ми вибороли на захід від Пяви. Його жертви були знов даремні. Всі приступи заломили ся о непохитний опір наших геройських військ. До особливої завзятости дійшла борба на високорівні Красу—Монтельо, де на кинених на борзі окопах розбивала ся о дивізії пільного маршалка Людвика Ґойґінґера одна пробоєва филя за другою. Всюди прийшло до рукопашної битви. На ширині двокільометрового фронту зібрав ворог приступні відділи, зложені кождий з вісьмох полків, щоби захитати запорою наших хоробрих жовнірів. Величезне зужите сил приневолило Італійців кидати до бою одні резерви за другими. Кромі великих кровавих втрат поніс ворог також втрати в полонених. І так передостанного дня битви на самім Монтельо взято в полон 3200 жовнірів, з чого 2000 піймав сам полк угорської піхоти ч. 139.

На гірськім фронті переважала вчера борба артилерії.

Що думають в Росії про укр. переворот?

Останний переворот на Україні відбив ся в цілій Росії сильним відгомоном. Усі часописи приписують київським подіям рішаюче значіне і для російської републики.

Большевицькі дневники уважають київський переворот діймаючим ударом для революції, а навіть знищенем її здобутків на Україні. Звідси — на думку того дневникарства є небезпека і для Росії. Наслідки київського перевороту дадуть ся відчути вже в короткім часі, а може вже й дали ся відчути в трудностях, що повстали між Росією а Україною при мирових переговорах. Супроти того всього урядова большевицька часопись пише виразно, що Росія розпочинає одну з найтяжших діб своєї історії.

Буржуазійне дневникарство глядить також на київський переворот, як на небезпеку для Росії, але з инших причин. Воно легковажить участь в тім перевороті українських „хліборобів“, а уважає одиноким його чинником Німців, запрошених на Україну поваленим тепер правительством. Російські буржуазійні круги представляли собі зразу инакше сей переворот і опирали на нім зовсім означені надії. Вони думали, що київські події довершили ся під впливом діланя самих тільки внутрішних сил. В такім випадку переворот став би першим кроком до воскресеня державної єдности з Росією. Та стало ся инакше. Участь в перевороті Німечини значно заплутала положене.

Виходило би, що се, що стало ся в Києві, Росіяни уважають подією, котра усуває надії приверненя державної єдности України з Росією, надії, яку мала російська інтеліґенція помимо політики Центральної Ради і помимо російсько-української війни. Тепер ті надії з огляду на становище осередних держав і їх ролю на Україні мабуть зовсім розвіяли ся, тим більше, що Росія не має хвилево ніякої дійсної сили і остає по правді на ласці і неласці своїх побідників.

Польські леґіоністи перед судом.

Дня 8. с. м. почав ся в Мармарошськім Сиготі перед военним судом процес проти польських леґіоністів, котрі хотіли дня 15. лютого с. р. перейти через боеву лінію на Україну, щоби там получити ся з „військами“ Мусніцького. Акт обжалованя говорить, що леґіоністи розміщені в области східної части краю по знищеню зелізничих, телеґрафічних і телефонічних ліній Снятин, Чернівці і Лужани-Кіцмань, опустили самовільно свої місця постою, щоби перебити ся на Україну. Австрійським військам вдало ся однак придержати більшу часть леґіоністів помимо їх оружного опору. Розоружено 120 офіцирів і 3.500 мужви та перевезено до Гушт. На основі доходжень обжаловано 90 офіцирів леґіону і 24 жовнірів. Предсідателем суду є ґенерал Реттіх, проводить розправою капітан Бартак, обжаловує капітан-авдітор др Устіянович. Боронять: Др Дверницький, др Квєцінський, др Ліберман, др Левенштайн, др Островський і др Пшеворський. Як першого обжалованого переслухано капітана дра Романа Ґорецького. Він боронить ся тим, що польський леґіон не був частю австрійської армії, а становив армію польську. Обжалований не вважає себе австрійським горожанином. Перед полуднем дня 15. лютого дістав обжалований інструкцію, що коли до год. 8. вечером того дня не прийде приказ від польського правительства, то має рушити з військом до Раранча. Щоби виконати сю інструкцію, обжалований приарештував команданта леґіону Зелінського і цілий штаб і в означеній годині вирушив в напрямі Раранча. Як другого обжалованого переслухано курата кс. Панася. Він боронить ся так само. Подібно боронять ся і инші обжаловані. Всі вони не почувають ся до вини, всі вони не уважають себе помимо австрійського походженя горожанами Австрії, леґіони се армія польська, а не австрійська, всі вони були обурені берестейським договором і ділали після приказу своєї власти. Серед розправи приходить часто до бурливих сцен між оборонцями а трибуналом. З оборонців найбільш ґороїжить ся львівський жидок др Левенштайн.

Укр.-литовські наради.

Відпоручник литовської національної Ради б. думський посол Єзас прибув до Києва з особливими повновластями до українського правительства.

Що дала Україна осередним державам?

„N. Lemberger Ztg“ приносить кілька цікавих дат про рух торговельний між осередними державами й Україною:

Загальний обмінний рух товарів виносив до 2 червня с. р. 12.762 ваґони, звідси відпадають на вивіз з України 7034 ваґонів або 55 процент загального руху і 5728 ваґонів або 45 проц. на ввіз.

До Німечини ввезено 2242 ваґони або 32 проц., до Австро-Угорщини 4792 ваґони

або 68 проц., отже Австро-Угорщина одержала більш як подвійну скількість того, що взяла Німечина. Але сї чисельні відносини станутъ иншї, наколи зверне ся увагу на рід вивезених продуктів. А саме в Німечину ввезено 1850 середників поживи або 29 проц. загального вивозу тих артикулів, а в Австро-Угорщину 4459 ваґонів або 71 проц., тодї, коли з сирівців одержали Німцї 392 ваґони або 54 проц., то Австро-Угорщина лиш 333 ваґони — 46 процент.

З впроваджених в Німечину 1850 ваґовів поживи, припадають на збіже 699 ваґонів, а на другі харчі 1151 ваґонів. До Австро-Угорщини привезено: 1352 ваґонів збіжа та 3107 ваґонів других харчів.

Вивіз з України йшов трема головними лініями: Львів, Берестє і Браїла. Головна точка перевозу веде через Львів. Ся лінія привезла 64·86 проц., через Берестє прийшло 19·48 проц. а через Браїлу 15·66 проц. загального ввозу.

Після родів і чисел ваґонів упорядковано слідуючу табелю:

Ввіз через Львів 1179 ваґонів збіжа, 3046 ваґонів других харчів і 338 ваґонів сирівця, через Берестє Литовське 180 ваґонів збіжа, 894 инших харчів і 296 сирівця. Товари ввезені через Львів остали імовірно в монархії, лінії Берестє Лит. і Браїла обслугували Німечину.

На Україну вислано вуголь і другі артикули, разом 5728 ваґонів.

Інтересні є також числа з перевозу полонених: від 28 марта с. р. перевезено 162.125 австро-угорських полонених, 15.198 німецьких 161.311 Великоросів.

Др. О. Копцюх.

Державні довги і їх амортизація.

I. „Контрольна комісія для державних довгів“ оголосила недавно виказ передвоєнних і воєнних зобовязань австрійської держави. З днем 30-го червня 1917 стан наших державних довгів виносив понад 55 міліярдів корон; відсотки від цїлого довгу обчислено на 2.215,717.853 корон річно. Воєнні кошти за рік 1917/18 в повисшій сумі ще не містять ся — не вчислено там і коштів демобілїзації. Економісти обчислюють одно і друге на суму дальших 45 міліярдів корон і припускають, що наші державні довги на случай закінчення війни ще в біжучому роцї, будуть виносити округло сто міліярдів корон. Відсотки виносили би 5 міліярдів корон річно. Воєнні кошти усїх воюючих держав обчисляють фінансїсти на мілїон мілїонів корон — себто на цїлий білїон. Така сума була досї в практичнім житю незвісна — білїоновими числами послугували ся дотепер тільки хиба астрономи в своїх фахових обчисленях. Справа державних довгів перестала бути справою виключно парламентарною. Вона занимає нинї всїх горожан без вимку. Цікаво знати, хто властиво заплатить сї горендальні довги з відсотками.

З початку всесвітної війни числила кожда воююча партія на свою скору побіду і обіцяла собі, по старим, традиційним звичаям, що воєнні кошти звернуть її побіджені противники. З часом перестали обі сторони вірити в таку розвязку справи. До зміни свойого переконаня приневолили їх слїдуючі обставини: по перше показало ся, що цїлковита побіда одної з воюючих сторін — річ майже немислима; по друге змірковано заздалегідь, що її ніодна воююча сторона не потрафить поносити власні воєнні кошти, а кромі сього заплатити ще противній сторонї воєнні відшкодованя. Нинї всї вже згоджують ся з тою гадкою, що кожда воююча держава буде приневолена сама поносити свої воєнні видатки. Доля нашої суспільности звязана з долею австрійської держави, длятого австрійські державні довги відібють ся і на нашій власній суспільности.

Тому і наша суспільність обовязана інтересувати ся сею справою і як слїд в ній орієнтувати ся.

Держава не має ніякого специяльного майна на сплату своїх довгів, а весь сей тягар понесуть поодинокі її горожани. Вони і тільки вони будуть платниками державного довгу. На сьому полягає властне цїла вартість державної поруки для її вірителїв, бо хотяй держава не має майна, котрим ручила би за свої зобовязаня — то має силу власти і нею ручить своїм вірителям в сїм напрямі, що її поодинокі горожани уморять державний довг і відсотки.

Кому властиво довжна держава сї горендальні суми. Хто її вірителем? — Загально звісним є, що заграниця тільки мінімально причинила ся своїми капіталами до зреалїзованя наших воєнних позичок. Дотеперішні воєнні позички майже в цїлости ульоковано у себе дома у своїх горожан. Тому вірителями держави стали також її власні горожани. Виходить таке, що платниками і вірителями державного довгу є горожани тоїж держави.

Наведена суперечність поміж теоретичним твердженем, а станом фактичним тільки позірна. Треба тільки докладнійше зорієнтувати ся в ситуації — а скоренько знайдемо вихід з сього буцїм-то зачарованого кола. Длятого питаємо: хто властиво подав державі до рук перші капітали, щоби вона могла покрити свої воєнні видатки? — Відповідь сама насуваєть ся: ті, що вже перед війною були в посїданю майна і гроша, які збували їм по заспокоєню своїх потреб. Держава не потребувала властиво гроший, бо не мож ними стріляти — ані не можна ними наїсти ся. Вона потребувала для своїх армій воєнного матеріялу. Та у когож було дістати сей воєнний матеріял? — Розуміє ся також у тих, що сї матеріяли мали і продукували.

А що цїни на всї продукти зростали, то леДве минуло кілька місяців — держава була дальше в клопоті. Не було иншого виходу, як знов звернути ся за другою позичкою.

Воєнні позички підписували і біднїйші люди по 100, по 200, а то і по 1.000 корон. Значінє сих дрібних капіталів таке саме, як сеї євангельської лепти, що її зложила убога вдовиця на будову святинї, котра коштувала мілїони. Велика була заслуга вдовиці перед Богом — велика також заслуга сих правдивих патріотів перед державою, що послїдною лептою прийшли їй в підмогу, коли вона була в потребі.

Занепад Росії.

Помимо запевненя совітських кругів, що в Росії все в порядку, відбуваєть ся там дальше процес розкладу суспільного орґанізму. З російських часописий можна довідати ся, як виглядає житє під большевицьким правлїнєм совітів.

Калєйдоскоп з України.

(Далї).

Щоб читач не думав, що я переборщую, мушу взяти ся до систематики й поділити ті вісти на всілякі роди. Тодї недовірчивий читач перестане менї робити кривду підозрінєм.

Отож всї вісти можна поділити на такі роди:

I. Про те, що роблять або хочуть робити Німцї.

III. Про те, що говорять Українцї (всякі їх партії, визначні люди і кружки). IV. Про те, що дієть ся по селах. V. Про У. С. С. й розоружуванє українських військ. VI. Про Донщину, Кубанщину, Холмщину, Крим, Бесарабію. VII. Про Московщину. VIII. Про гетьмана й уряд. IX. Про речі, яких жаден ценгор не пустить. X. Про відносини Австрії до Німечини і ще инші.

Наприклад наведу з I. катеґорії деякі вісти, що можуть перейти цензуру:

— „Німцї зажадали від Австрії виданя з України всїх Галичан“.

— „Німцї закупили добра ґр. Браницьких і инших польських дідичів“.

— „Німцї хочуть з Криму зробити німецьку кольонію“.

— „Німцї зажадали від Росії, щоб допустила німецькі ґарнізони до Москви, Петербурга й инших городів аж по Урал“.

— „Німцї палять села, які бунтують ся. (Слїдують назви ґуберній і повітів).

— „Німцї вимогли на гетьманї, щоб“... але — сього цензор вже таки напевно не пустить.

— „Німцї хочуть викупити цїлий Київ... Їх банки вже вчера“... і т. д.

— „Німецькі офіцири „платять“ по ресторанах квітками з написом: Заплатить український уряд (слїдує квота) і т. д. і т. д.

Мов у судорогах болю і терпіня бєть ся заповнене чужими військами і зранене серце України — матір городів наших. На вулицях рух такий шалений, що подібний бачив я тільки в Берлїнї і то ще в часї мира. Особливо на Крещатику й говорити з другим годї, бо раз у раз розпихає вас товпа. Може той рух тільки видаєть ся таким сильним — нам, що привикли до виглядних війною галицьких міст і сел. Але все-ж таки він незвичайно великий.

Такий як дорожня в Київі. В лїпших гостинницях цїни такі: снїданє (кава і біла булка) 4 карбов., обід з трьох страв коло 10 карб., вечера 7 – 8 кар.

А в кабареті „Аполло“, де ми зайшли подивити ся на танцї, заплатили за скромну вечеру кождий по 42 кар. (по 84 корон), причім один звичайний огірок (і то навіть не квашений) числили нам по 8 карб.! Тут, як слушно замітив один з наших, не було нам вже дорого, тільки — смішно. До розпуку смішно. І ми сміяли ся. А найбільше сміяли ся ті з нас, що мали найменше гроший. І давно ми вже так не сміяли ся, а дотепи (особливо на тему огірка) сипали ся як іскри.

Така дорожнеча се м. и. наслїдок курсованя маси паперових гроший аж чотирох держав. Коли український уряд як найскорше не заборонить курсу чужих гроший та не випечатає потрібної скількости українських, то відносини на тім полї дійдуть до абсурду. Розумієть ся тут винна ще й апровізація та поміщенє за богато чужих військ у Київі і т. д.

Ту дорогу вечеру їли ми не першого вечера по приїздї до Київа, тільки пізнїйше. Але згадав я її вже тут, щоб з описом її не вертати до дивоглядів, тільки згори підчеркнути незвичайність атмосфери, в якій прийшло ся жити.

Про міжнародне положене Росії не потребуємо говорити. Слова Леніна, що Росія перестала бути великою державою, се найщирійша правда. Про безлад, який царить на всіх областях російського житя, про голод по більших містах, а навіть многих селах, не потреба також згадувати.

Участь частини російської інтеліґенції в „працях" інституцій большевицького правительства зовсім не свідчить про те, що інтеліґенція погодила ся з „новим ладом", який опирає ся на баґнетах червоної ґвардії. Се тільки доказ, що голод і нужда між урядничим станом приневолили богатьох шукати зарібку в бюрах большевицької власти. Та не досить того, що Росія, від котрої відривають ся щораз то нові провінції, перестала бути великою державою, що вона знаходить ся в дуже прикрих економічних відносинах, що цілий її державний апарат знищений — цілий образ упадку Росії стаєсь наглядніший, коли звернемо увагу на російські народні маси і переконаємо ся, що ті маси повернули до первісного стану варварства. Убийства, грабіжі і самосуди на дневнім порядку. Російська інтеліґенція обжалovує ся взаїмно і падькає над руїною російської минувшини, над руїною своїх ідеалів. Але російська інтеліґенція виросла з того самого пня, що й російський люд.

Теперішний стан Росії, стан внутрішного житя, може тревати ще неозначений час. Нічо отже дивного, що здоровійші і культурнійші краї, які належали до бувшого царату, ратуючись від ґанґрени, котра нищить Росію, відривають ся від неї і утворюють нові державні орґанізми.

Росія відтята від заходу і полудня, від Балтійського і Чорного моря, стаєсь тільки Великоросією, або давною Московщиною. І хто знає, чи републики Башкірська і Татарська, які повстають, не відсунуть її від пасма Уральських гір. Росія — Москва „вертає до дому", перемінюючись в народну державу великоруського племени. І сей процес відбуватись ме без перерви, коли очевидно чужа інґеренція у власнім інтересі не спинить того процесу.

Сусід Польщі на сході.

Під сим заголовком появила ся в „Dziennik-у kijowskim" передовиця, — на диво — повна сентіментів на адресу молодої української держави. Крізь призму отсеї статі бачить ся, що польське суспільство на Україні, яке змінило переконаня відповідно до потреби, йшло з большевиками проти Центральної Ради, а готове було йти з Центральною Радою проти большевиків, дарма, що від їхньої допомоги відкараскували ся одні і другі, — тепер числить ся не аби як з тим, що українська державність кріпшає, основи її стають чимраз більше непохитними, тому з хистом циркових робить нове salto mortale. Вибачає великодушно українському народови безліч його лихих сторін, прощає одним махом „похибки" і надіє ся, що у теперішньому соціяльному гироблению і отверезіню в відносинах до провідників, найде се зерно гірчичне з притчі, що виросте в крісла́те дерево, отінююче „modrzewiowe dworki".

Польща, після „Dziennik-a kijowsk-ого" мусить дуже числитись з сим, що саме український нарід, який вступив на дорогу самостійного розвитку буде найблизшим її сусідом, а не Росія, як було доси. І слить ся отсе Польщі красна ідиля, оперта на „wspólności interesów". Здвигнути нам раменами на таке, бо противно чинить ся на души...

Проти кого зоружує ся Японія?

Стокгольм. „Новая Жизнь" звертає ся острими словами проти грабіжницької політики бувших союзників Росії, особливо против Анґлії і Японії. Ся остания після певних вісток зі східної Азії задумує продовжувати свою політику з 1905 р. До Владивостока прибули в останних тижнях нові війська з Японії. Договір з Китаєм дає Японцям вільну руку до поширеня вислідів російсько-японської війни.

Чутки про німецьку небезпеку поширює ть ся тільки як притоку, щоби закрити ту грабіжницьку політику.

Так само Анґлія використовує нагоду, щоби під покришкою німецької небезпеки присвоїти собі части північної Росії. Небезпека, яка грозить Росії від її колишніх союзників в найважнійших житєвих інтересах, далеко більша, чим тяжкі умови берестейського мира, подиктовані їй колишнім ворогом.

Отсю статю орґану Горкого повторили сотки російських провінціональних часописий. Японці, що живуть в Стокгольмі, стверджують, що японське правительство поробило великі військові приготованя. Яка ціль сих приготовань, се ще годі пізнати.

Адміністрація нашої часописи находить ся при улиці Сикстуській ч. 21.

Господарська війна.

Анґлійське міністерство торговлі установило в 1916 р. кільканацять комісій, які мали перестудіювати повоєнне положене ріжних галузий торговлі з угляднєнєм міжнародної конкуренції. Комісії сї оголошують тепер вислїди своїх студій і предкладають, щоби положити заборону на вивіз сирих матеріялів, які виродукує ся в Анґлії та її кольоніях, або що найменше поставити сей вивіз під строгу контролю. За те має ограничитись ввіз готових фабрикатів до анґлійської держави, передовсїм, як сї фабрикати будуть походити з ворожих країв.

В першій мірі має ся припинити вивіз бавовни з Індії, Египту і Судану до ворожих країв. Бавовна має служити для покритя анґлійських і союзничих потреб. Вовну можна би вивозити за границю лише за спеціяльним дозволом, до ворожих країв доперва в рік після заключеня мира. Те саме предкладає ся в справі вивозу льну і юти. В справі вивозу готових фабрикатів пропонує ся наложити на матерії з Німечини і Австрії високе цло около 40 прц. вартости. Ввіз готових або напів готових зелїзних і сталевих фабрикатів з ворожих країв має бути взагалі заборонений на час переходово повоєнної господарки, за те можна допустити ввіз руд і мінералів, потрібних для анґлійських фабрик. Такі пляни ставить комісія для будови машин і електричної продукції. Кромі того установить ся засаду, що анґлійські кораблі не можуть перевозити нї спрівцю нї готових товарів з невтральних пристаний до неприятельських портів та що неприятельські кораблі не могли би ввозити анї вивозити товарів до анґлійських і з анґлійських пристаний. Вкінци держава не повинна уділяти концесій на копальні в краю ніякому чужинцеви нї чужому товариству. Подібні способи господарської війни після заключеня мира мають також примінити анґлійські кольонії (домінія).

Як би дійсно удало ся Анґлійцям перевести сї пляни в житє, то вони значно підтяли би німецьку та австрійську торговлю і промисл. Німецький торговий і промисловий світ є тої гадки, що Анґлійці виставляють такі пляни тому, щоби мати на мирових конференціях з чого спускати.

Кабінет Радославова уступив.

Дня 15. с. м. вручив болгарський президент міністрів др. Радославов королеви димісію цілого кабінету. Король димісію приняв, поручаючи дотеперішним міністрам вести діла дальше, аж до утвореня нового кабінету.

Дві є причини, що спонукали дра Радославова до димісії, а се справа прокормленя і справа Добруджі. Кабінетови дра Радославова закидають, що він не подбав в час про середники поживи, в наслідок чого населене міст опинилось в дуже скрутнім положеню. Другою причиною димісії мав бути невдоволене широких болгарських кругів по причині некорисної для Болгарії розвязки питаня Добруджі. Як звісно, Болгарія не дістала в букарештенськім мирі цілої Добруджі, а тільки часть. Решту сего краю окупували осередні держави.

Наслїдником дра Радославова має бути Малінов, провідник демократичної партії. Загранична політика в наслідок уступленя дра Радославова не підпаде ніякій зміні

Льондонська державна конференція.

В найблизших днях збирає ся в Льондонї у-перве державна конференція, в якій возьмуть участь державні мужі і міністри Анґлії і брітійських доміній, Канади, Полудневої Африки, Австралії і Ново Зеляндії

Першого дня побуту в Києві (на кватири взяли нас б. офіцири У. С. С.) відвідав я свого давного знакомого С. Петлюру. Приняв нас дуже сердечно, як колись перед 10 літами приймав в кімнатці „Академічного Дому" у Львові.

Страшні події, в яких він відограв визначну роль, змінили його сильно. Він подав ся на лиці і дуже споважнїв. Та згодом розговорив ся й дав нам образ політичного положеня, як він собі його виробив, притім характеризував поодиноких осіб, почавши від ґетьмана і його найблизших. На жаль не можу з читачами поділити ся його описами. Не тому, щоб вони були не цензурні або когось дотикали, тільки з тої причини, що я — забув запитати його, чи він мав би що проти оповіщеня його поглядів. А се читач міг би менї вибачити з огляду на навалу вражінь, які мали ми в Києві по тілько неспаних ночах.

Одну тільки позволю собі навести з думок і мрій С. Петлюри без його дозволу: Він мріє про те, щоб коло могили Тараса над Дніпром побудувати модерний український Пантеон (з музеями, бібліотеками, читальнями і т. д.) на велику скалю мільйоними коштами. Треба знати, що С. Петлюра є тепер першорядним земським діячем і такий помисл може виконати. Колись перед літами був би я автора такого помислу уважав ідеальним фантастом або фантастичним ідеалїстом. Думав би так про нього може ще перед сею подорожею по Україні. Але тепер, коли я переконав ся, що „Україна то Шевченко", уважаю С. Петлюру за вразника сучасної реальної дійсности на широкій Україні. І пригадує ть ся менї другий великий помисл галицького Українця, д-ра С. Рудницького, що також відносить ся до вшанованя памяти Тараса, вшанованя великого народа: вписати Тарасови таку велику могилу над Дніпром, щоб вона мусїла бути зазначена на всїх картах світа; се не так трудно зробити, бо між Карпатами й Валдайською Височиною простягає ся рівнина, на якій є тільки розмірно незначні суґорби, і велику Тарасову могилу мусїли-муть зазначувати всї ґеоґрафічні карти всїх народів.

Се дійсно не припадок, що два поважні діячі з двох ріжних світів думки й діла (оден політично-суспільний діяч, другий учений) мають такі думки.

Бо Шевченко, се воскреситель України — і великі пляни обох повинні бути здійснені українською державою.

(Далі буде).

Предметом нарад буде дальше ведене війни, закінчене війни і переходова повоєнна господарка. З англійської сторони буде форсувати ся, щоби між Англією і її кольоніями завести цілову спільність і виключити від торговлї з Англією і її кольоніями осередні держави. Дальшим питанєм має бути справа Ірляндії і будучина німецьких кольоній. Представники британських домінїй є за тим, щоби Англія дала Ірляндії самоуправу в такій мірі, як її мають Канада або Австралія. В справі німецьких кольоній в Африцї і на Тихім Океанї австралійські і новозеляндські заступники на льондонській конференції будуть обстоювати за тим, щоби Англія не звертала сих кольоній Німечинї.

Ротердам 18. червня. (Б. Райтера).

У відповідь на адресу льондонської державної конференції сказав король Юрій: „Конференція зібрала ся підчас незвичайно поважних обставин. Вона є доказом єдности держави і рішеня оборонити загальні права і свободу світа. За нарадами конференції буду слїдити з найбільшою увагою. Я певний, що тіснійша злука всїх частий англійської держави причинить ся до побіди над неприятелем.

Клємансо захитаний!

Французькі дневники заговорили про майбутний перестрій кабінету і про замітні зміни в військовій управі як вислїд політичних застанов. Більше, вони вказують на зміну думки у полїтиків, які доси не хотїли нїчого знати про переговори з Німцями.

Є вісти, що в Версалю на зїздї мінїстрів прийшло до таких поважних хвильовань, що Клємансо опустив салю. Именно зі сторони англійської предложено, щоби коалїція зладила нову програму відносно воєнних цїлий, а Льойд Джордж підчеркнув настрій Англії в напрямі наближеня ся до осередних держав в спосіб, який би відповідав повазї держави. Клємансо супротивляв ся тому рішуче, і доказував, що се рівняло-б ся прямо предложеню мира і Німцї використали-б се, як кожду признаку слабости. Льойд Джордж не змінив погляду.

Із Женеви пишуть на днях, що у Франції всї письма лївицї запевнюють, що Клємансо для власного ратунку та для перешкодженя введеню в кабінет Бряна, наміряє відіслати парлямент домів. Брян і Барту приготовляють кабінет коалїційний з виключенєм консерватистів. Сенатори, які стоять близько Елїзейської палати посередничать між Клємансо і Бряном, щоб оминути упадок першого. Пішон, який дав би притоку до утруднень, бо Клємансо радо його видить в кабінетї, став би евентуально амбасадором в Льондонї.

З Копенгаґи повідомлюють, що невдача над Есною є жерелом коварств проти Клємансо, а хоча крайна лївиця не одушевляє ся Бряном, то висше ставить його рутину політичну чим непримириму поставу Клємансо. Коло Бряна скуплюють ся ті, що наклонюють ухо мирови.

Осьма воєнна позичка.

(Комунїкат).

Осьмий раз удає ся держава до своїх горожан, аби доповняючи величаві успіхи оружа, помогли її також під зглядом економічним до поборення ворога. Звісно чейже, які важні задачі під тим именно зглядом витворює кожда війна. До її веденя потрібні після старої засади три услівя: гроший, гроший і ще раз гроший.

Теперішна війна у ще висшім степени, як яка небудь инша, ставить в першім рядї задач, дожидаючих розвязки, справу економічну. Атже від початку сеї історичної траґедії, що вже чотири лїта гнобить людство, є кличем ворога, явно ним голошеним, що осередні держави, о скільки не дадуть ся побороти оружем, мусять улягти економічно, бо не стане їм припасів для доведеня війни аж до побідного закінченя.

По другій бо сторонї зелїзної стіни гармат і крісів зібрали ся держави, котрих велиханські богатства могли справдї обудити в них гордість і спрямувати на шлях сеї надії.

Але вони забули о однім чиннику ще важнїйшим, як готові припаси благородного металю, о чиннику не лише важнїйшим, але також благороднїйшім. Не допінили жертвенности народів для ідеї присвічуючої геройським змаганям, а випливаючої з факту, що в сїй війнї, як вже понад всякий сумнїв стверджено, центральні держави були ворогом нападені і боронять свого єстнованя.

Так отже теперішна війна стає пробою жизненної сили також під економічним зглядом, актом самооборони на всїх полях житя. Надто завірили вороги у власні богатства, надто злегковажили творчу силу противника.

Дотеперішні воєнні позички, а було їх вже сім, показали на вдивовижу світа, як могучими середниками розпоряджує австро-угорська монархія, яку злість ворогів старала ся представити як надто слабу економічно, аби могла видержати тяжку пробу.

Гадка воєнних позичок вийшла з пересвідченя що є ся засудженим на власні сили, що отже ті сили о скілько можна треба напружити, аби не тільно не улягти але вийти із страшенних змагань з побідою.

І у нас також зрозуміли, що коли має бути уратована Держава, з якою звязала ся наша доля нерозлучно, то треба надати їй відповідні середники черпаючи їх також із приватного майна. Требаж геройській армії помочи до остаточного поваленя противника і осягненя вкінци тим способом мира; треба Державі дати можність заспокоїти ті тисячні потреби, які зі всїх сторін втискають ся, великим голосом жадають, аби їх полагодити. Поправа долї працюючих кляс, поправа долї урядників, поправа валюти — всьо то дожидає сеї осьмої позички.

Пересвідчене, що нова позичка мусить удати ся навіть лїпше як попередні переймило тим лекше найширші круги суспільности, позаяк рівночасно Держава, зі своєї сторони постарала ся, аби її вірителї не тільно не потерпіли нїякої шкоди, але противно, аби за готовість, з якою зложать свій гріш на престолї спільного добра, були їм дані значні матеріяльні користи.

Отже передовсїм постарано ся о добре забезпечене вірительностий, за які відповідає Держава цїлим своїм майном. Дальше вірителям, набуваючим папери воєнної позички забезпечено відповідний дохід. Позичка приносить їм користи, яких не дає і не може дати нїяке инше уміщене. А тим користям надано форму не лише доброго опроцентованя але також многосторонних комбінацій, щоби також незасібні круги мали доступ до жерела користий.

Інтерес Держави іде тут рука в руку з інтересом одиниць, а опирає ся виключно на розумній фінансовій підставі взаїмних користий.

НОВИНКИ.

— В річницю смерти бл. пам. Ярослава Весоловського. Рік минув саме, як на центральному віденському кладбищи похоронено стільки заслуженого народній справі, незабутнього публїциста, Ярослава Весоловського... Сипали ся на його передчасну могилу вінки і приреченя, засновано фонд публїцистів Його імени, дано почин фондови памятника на Його могилї під чужим небом, тимчасом те дороге місце, де Він на віки спочив, заростає буряном, з далека вражає забутям. Де є люди, що перебрали справу памятника? Треба-б, щоб бодай вона негайно була поладнана!

— Ще про пожежу на Подолї. По відомостям штабу мілїції згоріло 35 будинків, що приблизно виносить 1.200 кватир. Таким чином коло 8.000 людий лишило ся без даху. Крім того згоріло два млини, фабрика денатурованого спірту, фунїрна фабрика і 14 лїсних складів.

Підчас пожежі бандити робили, мов-би помагаючи потерпівшим, грабунки. Чини укр. і нїм. охорони задержали 4 чоловіка з пограбованими річами і на місцї розстріляли. Це довело до того, що мародери стратили охоту до дальших грабіжий.

В пожежі згинуло 5 чоловік, яких осіб ще не встановлено. Згинули вони в тій хвилї, коли хотїли вихопити з пожежі свої річи.

— Антін Чехов і бувший цар. Тифлїска часопись „Республика“ наводить цїкавий случай розказаний будь-то свояком Чехова:

Тодї, як творами Чехова захоплювала ся вся Росія і двір Романових захотів побачити на сценї одну з його штук. Представлене відбуло ся в Царськім Селї і випало світло. Миколай II. хотів подякувати авторови, підійшов до нього і стискаючи його руку, сказав:

Не знаю, як і чим подякувати вам, шановний Антоне Павловичу, — і глядючи на Чехова, ждав.

Письменик із звичайною йому здержаністю коротко відрубав:

— Конституцією.

Вражінє серед царського окруженя було громове, Камариля захвилювала ся, і поспішила затерти його скоро говіркою про всякі мілкі річи. Цар подав ся в зад, а до покинутого письменника приступив „симпатичний товариш“ царя, вел. князя Константин Константинович і осторонь шуму Камарилї сказав:

— Ви всїх оголомшили, Антоне Павловичу!

В письменницьких кругах богато було відтак сміху ізза сеї подїї. Здаєть ся, нїколи більше у царськім дворі не ставлено творів Чехова.

— Смерть Климентія Петерзена. Данська преса присвячує много місця згадкам про недавно померщого критика Петерзена. Вже в 22 роцї житя був він найвизначнїйшою постатю копенгажського лїтературного світа, і перший звернув увагу Данії на мистецькі оповіданя Бернсона. Сам приневолений опісля обставинами до виїзду в Америку, дізнавав від Бернсона постійної опіки. На старости лїт вернув до вітчини, но нове поколїнє зовсїм не знало його. В історії данського писменства належить ся йому одно з перших місць, як представникови давної школи, що лучила розкішність форми з глибоко аналїтичним умом і справедливістю.

— Соціялїзація офіцерських жінок. „Н. Рада“ подає такий куріоз: „Військові круги одержали відомости, що на Кубанї оповіщено загальну мобілїзацію. Оповіщено соціялїзацію жінок усїх офіцерів і вояків, чоловіки яких бють ся проти большевиків. Оповіщено, що сї жінки є національною власністю“.

— Для українських дітий. Грошева збірка, яку уладжує Українське краєве Тов-о охорони дітий в днях 23—29 червня в цїлім краю дозволена рішенєм ц. к. намісництва з 17. червня 1918 ч. 10.806. Товариство відкликає ся до всеї суспільности з горячим зазивом, щоби в тих днях не щадила своїх жертв для укр. дітий.

— Голодний Віденв. Останнє зарядженє, уменшаюче дотеперішний приділ хлїба о цїлу половину, викликало широке хвилюванє Відня. У богатьох фабриках робітники не прийшли до працї. Були заворушеня уличні, які спинювали сильні віддїли полїції. „Arbeiter Ztg“ вказує на нужду апровізаційну, доведену до послїдних меж горя, перестерігає перед наслїдками зарядженя і накликує правительство до видобутя харчів з Угорщини. З України і Румунії не приходить нїчого (!) Німечина перебрала там на себе видобуте збіжа і обезпечила Австрію в певній малій скількости на май, но слова остали на папері а дїл не видно. Відень звернув ся до Берлїна, щоб звідтам прислано Австрії яку допомогу з німецьких припасів. Приреченє, правда, наспіло, но короткий час для полагоди висилки станув на перепонї.

— Нужда між українськими учителями. Міністерство народної освіти

одержало меморіял ґуберніяльного комісаріяту в справі положеня народнього учительства. Після нього становище учителя з кождим днем тяжше, дороженча дійшла неймовірних розмірів, а маленькі платні своєї він не одержує місяцями. Учительство примушене обходити ся без теплої страви, не має хліба і одежі, а ті, у яких є діти, приневолені у своїх учеників просити хліба для сімї, черевиків, старого, переношеного вбраня. Попавший в крайну розпуку, богато учителів перейшло на заробітки і сотками шкіл управляють тепер цілком безправно непідготовлені молодики. На Україну насуваєть ся нова гроза, а відпоручники шкіл, земств, міст, не осягають нічого..,

— **Підвисшене цін їзди трамваєм.** Комісія електричних трамваїв міської ради ухвалила підвисшити платню цілого персоналу, а рівночасно й ціни трамваєвих білетів. Від тепер білети коштувати-муть: I кляса 30 с., з пересідкою 36 с.; II кл. 20 с., з пересідкою 26 с. Сю ухвалу предложить ся в найблизшім часї тимчасовій мійській раді до затвердженя.

— **Стрілянина на улицях м. Львова.** Дня 20 с. м. патролювала по улицях Львова в значнім числї полева поліція. Один з патролюючих стрінув на площі Сольських жовніра, котрий мав бути дезертиром. Коли поліцай хотів його приарештувати, жовнір почав втікати в сторону товпи людий. Тодї стрілив за ним поліцай і ранив двох людий, Найвельта, маляра, і військового інваліда Опотяка. Найвельт вмер в дорозї до шпитала, а Опотяк, ранений в живіт, бореть ся із смертю.

— **Предсїдателем „Kol-a polsk-ого** вибрано дра Тертіля.

— **Заворушеня в Будапешті.** В палаті послів розглядано справу недавних вуличних розрухів в Будапешті, в часї яких убито 4 робітників а 19 поранено. Предсідатель міністрів прирік, що на случай повороту до праці, бажаня робітників будуть сповнені.

— **Другий польський театр у Львові.** На засіданю театральної комісії в маґістраті рішено відкрити ще одну польську сцену у Львові. Буде се певно популярний людовий театр для широких кругів убогого населеня міського. Поневолі насуваєть ся гірке питане, що думають (бо що нічо не роблять, се знаємо певно) опікуни і патрони українського театру?

— **Перевезене бувшого царя в Москву.** Телеґрафічне получене між Сибірю а Москвою перерване. Бувшого царя Миколу враз з родиною мають перевезти до Москви, бо його дотеперішний побут в Екатеринобурзї через акцію Чехо-Словаків і уральських козаків є загрожений.

— **Вовки в Семигородї.** В Семигородї, в околици Шасфенес, появили ся вовки; вони роблять великі шкоди між товаром. Також і з инших сторін Семигороду доносять про появу вовків.

— **Анархістичний заговір в Америцї.** Недавно увязнено в Америцї редактора „Нового Міра“ Новикова, одномишленика Троцького і двох його помічників, як підозрілих о участь в анархістичному заговорі. Вони поширювали місячник „Дзвін“ в 50.000 примірників.

— **Зударене поїздів на лінії Яси—Кишинів.** На днях лучила ся зелїзнича катастрофа на лінії Яси—Кишинів. Наслідком удару два ваґони розбиті в куски, а жертвою пало 8 жовнїрів а 30 є ранених.

— **З житя нашої школи.** Миле свято дїточе, попис кляс виділових з нагоди закінченя року шкільного зібрав дня 17 с. м. в школї ім. Шашкевича значне число родичів і запрошених гостий. Неодно таке свято доводить ся видїти, но враженє з них неоднакове. У школї ім. Шашкевича бачить ся наглядно, як неструджений директор д. Танчаківський при участи учительського збору чувають безпереривно над душею дитини, і як вона з сирого матеріялу стає доцїльно і прекрасно формувати ся. Возьмеш в руку хочби програму свята: — на нїй, захоплюючий дитинну уяву, модерний рисунок, осягнений дуже простими середниками, як його хоче мати новітня школа. А рисунків таких повні сї чисті, вибілені, освітлені електрикою шкільні кімнати, і дитина приносить сю уміліcть, як квітку в житє сімї.

Цікава собою програма складала ся з отсих точок: „О Пресвятая Царице“ (хор), „Тай нема гірш нікому“ (сольо спів), „Пращайте гори“ (хор), „В Україну“ (деклямація), „Весною птички щебечуть“ (сольо спів) і „Живі образи“, виведені з хистом і розумінєм.

Душею попису була тиха, всестороння у громадській роботї учителька п. Кушнїр. Змістовна, любовю до малого народу надихана промова о. Біленького закінчила се виїмково гарне свято.

Побажати-б так батькови отсеї школи дир. Танчаковському, як і всім її учителям як найкрасших успіхів з новим шкільним роком! Дай то Боже, щоб до двох істнуючих прибули ще дальші кляси виділові.

— **Не пережили ся.** Священик в Касперівцях поклав на язичем виписаним поданю о дозвіл заключеня подружя Дамяна Рикуника в Личинниках таку підпись: „Іоаннъ Бѣлорускій...“ І як хватає опісля духу у сього превелебного батюшки жити на українських хлїбах?

— **Роман в 106 томах.** Недавно появила ся в книгарськім торзї в Японії книжка відомого японського письменника Кіонґ-Те-Бакіна, яка має нї більше нї менше тільки 106 томів. Над написанєм сеї книжки працював автор 56 лїт. Кождий поодинокий том числить 1000 сторін.

— **Поясненє.** Дотично нашої новинки, повтореної за „Lemberger Ztg.“ (і до нинї там не спростованої) — дістаємо таке письмо:

Прошу о поміщенє на допись в ч. 131. з 13-го червня 1918 під заголовком „Дібрало ся товариство“ слїдуючого поясненя:

Повітовий заклад апровізаційний при ц. к. старостві в Тернополи, якого одним з пяти членів є підписаний, др. Слоневський, нїколи не реквірував у селян, анї по містах, жадних середників поживи, бо до того не мав анї права, анї орґанів. Його функція полягає на розділюваню між населенє середників поживи, присиланих централями. Що більше, заклад апровізаційний не мав навіть права купувати збіже і картофлї у вільній торговли. Проте закид, немовби заклад апровізаційний або підписаний, др. Слоневський, продавав або перемінював за вуголь збіже або картофлї з кольосальними півмілїоновими зисками, не відповідає правдї і таких трансакцій підписаний нїколи не робив.

Правдою є, що перед двома тижнями закинув був підписаному дрови Слоневському судовий писар Францїшек Клецан цїлий ряд надужить при урядованю в закладі апровізаційнім, однак підписаний обжалував його за те о клевету. Сей процес ще непокінчений, докази ще не переводили ся, а проте не є правдою, будьто-би Францїшек Клецан зістав по переведеню доказу вини від обжалованя увільнений.

Що дотичить уваги, будьто би підписаний був знаний українській громадї зі своїх прокураторських подвигів в процесї Сїчинського, то на тім є лиш тільки правди, що підписаний в своїм часї як член львівської прокураторії обжаловував на приказ зверхних властий Мирослава Сїчинського і кождого, хто би думав, що його тодїшні промови колїдували своїм змістом з почуванями його, як Українця, відсилає підписаний до змісту брошури „Як судили Мирослава Сїчинського“, де є поміщені всї стеноґрами з процесу. — Др. Віктор Слоневський.

— **Нарада в Тустановичах.** З огляду на конечність виїзду депутації наших брутовців до Відня відбуде ся заповіджена на 23-го червня сего року нарада в Тустановичах в недїлю дня 7-го липня о г. 3 попол.

— **Господарське віче.** В недїлю 23-го с. м. відбуде ся о годинї 3 по полудни в Угринові коло Сокаля господарське віче, на котре прибудуть з рефератами пп. посол др. Роман Перфецький і делеґат „Сїльського Господаря“ п. Володимир Целевич.

— **Видавництва А. Хойнацького.** В справі книжок, виданих накладом А. Хойнацького треба звертати ся на адресу накладця А. Х. Львів, ул. Листопада 56 партер на ліво.

ПОМЕРЛИ.

Марія з Леонтовичів **Піджарко**, жена пароха в Дїдилові, по довгих і тяжких терпінях, заосмотрена св. Тайнами — упокоїла ся в Бозї 18. червня проживши 56 лїт. Похорони відбули ся 20. червня.

Покійна лишила опечаленого мужа і 3-х синів. — В. І. П. 147

ОПОВІСТКИ.

Недїля, дня 23-го червня 1918

Нинї: 23-го червня: греко-кат. Сош. св. Духа, римо-кат.: 5 Н. п. З. С.

Завтра: 24-го червня: греко-кат.: Пр. Трійцї, римо-кат.: Івана Хр.

На гробах заслужених Українцїв відправить ся на личаківськім цвинтари соборний парастас в недїлю св. Духа о год. 4 по полудни.

В семинарській Церкві св. Духа на храмовий празник відправить ся співана Служба Божа архиєрейська в понедїлок (24. VI.) о год, 10 ій перед полуднем.

Загальні Збори Спілки для збуту ходоби в Тернополи відбудуть ся дня 26, с. м. о год. 3. по пол. в льокалю філії Сїльського Господаря“, 1— 151

Отсим подає Краєве Товариство господарське „Сїльський Господар“ у Львові до відома господарів-годівельників, що Найвисша Команда повстримала аж до дальшого зарядженя потверджуванє цертифікатів на годівельну худобу, виставлюваних рільничими товариствами, — на разї — упрашає здержати ся від клясифікованя худоби годівельної. 1— 141

Іспит зрілости в лїцею української Інститута для дївчат в Перемишли, який відбув ся під проводом делеґата Ради шк. кр. директора Андрія Алиськевича в днях 15 і 17 червня 1918, зложили: Абрагамовська Наталія Ірина з відзн., Боднарук Мирослава з відзн., Валюх Іванна, Марія Ґоцка Ольга, Дмитришин Олександра, Добрянська Марія Климентина з відзн., Доніґович Ірина з відзн., Дуркот Наталія, Зґоряневич Володимира Климентина з відзн., Коляновська Ольга, Кулай Ольга, Ломінська Володимира Єлисавета з відзн., Мороз Ольга Марія, Пайташ Софія, Стрільчик Одарка, Фуртак Стефанія Іванна з відзн., Шкромида Наталія. 145

Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ звертаєсь отсим до всіх Читалень Товариства „Просвіта“ з пригадкою, що Читальні обовязані є зі своїми справами в першій мірі звертатись до своїх філій а до Головного Видїлу доперва тодї коли філія ще не відновлена, або з якоїсь причини читальняної справи не може полагодити. Заразом повідомляє Головний Видїл Товариства „Просвіта“ свої Читальнї, що прошеня Читалень о дарові книжки не буде від тепер користно полагоджувати а то тому, що о гріш тепер не трудно і члени Читальнї дуже легко можуть і більшу квоту зложити на закупно книжок; а з другої сторони книжки, які тепер має канцелярія Товариства „Просвіта“ на складі є по найбільшій части видані в часї війни, коли з причини великої дорожнечі паперу і друку їх видане коштувало великі суми, через що не можна роздавати їх даром.

До послїдних подій в Києві. Фотоґрафічні знимки жовнярів розоруженої Німцями „синьої дивізії“ можна набути в обох укр. книгарнях у Львові.

Ц. к. Упр. Віденський Банк Звязковий

пл. Смольки 5.

приймає і полагоджує найкориснїйше

СУБСКРИПЦЇЮ НА 8. ПОЗИЧКУ ВОЄННУ

в годинах від 9. до 1. в пол. і від 2. до 5. попол.

Оголошенє Конкурсу.

Тов. „Сирітський Захист“ в Перемишлї розписує отсим конкурс на принятє питомців до ремісничо-торговельної бурси, яку вже отворено 15 мая с. р. Услівя принятя: 1. Місячна оплата виносить 100 К, з чого половину належить зложити в натуралїях по можливо уміркованих цїнах. 2. Кождий питомець мусить мати відповідну скількість біля, своє ліжко, свій сїнник, свою постіль, відповідну одежу й обуву. Першенство до приміщеня в бурсї мають воєнні сироти, які можуть бути приняті також за причинками. Прочі місця призначені для сиріт взагалї, з яких убогі при оплатї можуть осягнути значну знижку. Иньших принимає ся, о скільки стане місця.

Хлопцї, поміщені в бурсї мають після вибору вступити на науку до ремесла, торговлї або иншого званя, а також можуть ходити до торговельної школи.

На приготовляючий курс тої школи принимають з укінченою IV. кл. народної школи, на I. рік з укінченою II. клясою середної школи.

Для хлопцїв торговельної школи призначені два стипендійні безплатні місця, о які можуть старати ся сироти убогі і пильні з перемиського повіта, що зобовяжуть ся кінчити торговельну школу і вступити на практику до торговлї. — Видїл. 142

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Адвокат і оборонець

- - Др Роман Перфецький - -

веде адвокацьку канцелярію

—— Львів, ул. Сикстуська ч. 43. б. ——

Лїкар

Др В. Янович

вернув і ординує в Станиславові дім п. Хованця коло почти. 137 3—15

Адвокат

пошукує рутинованого конципієнта. Адреса: „Підгіре“ в Адм. „Укр. Слова.

Др Стефан Брикович

—— відкрив адвокатську канцелярію ——

в Терноноли 11—30

Оператор Др Яків Зельцер

повернув і мешкає тепер ул. Фредри ч 7. Ординує від год. 8—10 і від 3—5. Телефон 298. ч. 100

ОГОЛОШЕНЯ.

Позір Калущина!

Заходом всїх Українських товариств в Калуши відбуде ся дня 30 червня великий фестин, получений з переглядом всїх Січей і Соколів з повіту. Дохід з фестину призначуєм на відбудову Народного Дому і на заплаченє хати сиротинської в Калуши. Просимо весь нарід нашого повіту о складанє фантів живих і в натуралїях на сю цїль до рук П. Суд. Білинського або до Спілки, в справах Січей і Соколів відноситись до Осипа Ткачука, всї Січи, Січовички, Соколи і Соколицї зі всїх сїл мають в сїм дни явити ся в лентах. Просимо всїх наших сїльських орґанїзаторів подбати о свої Товариства. Площу фестину подамо пізнїйше. — Комітет. 1—2 143

Никола Кравцїв, син Федя і Агафії Кравцїв з Рихтич польських п. Дрогобич, лїт 12 середного взросту, худавий, очей сивих, волося бльонд, в сорочинї з купованого полотна, на однїй руцї — верх долонї — знак з рани. Пропав 9 мая 1918. Відомість просить ся слати до гр. кат. Уряду пар. в Вацевичах. В тім часї відходило військо Bat. 2 Reg. 2 на Мораву. 1—3 112

Виготовлені просьби о урльоти на жнива і сїнокоси, цїна 100 примір. 30 кор. так само друки реклямаційні по 35 кор. за 100 прим. Висилає за посліплатою: І. Мацьків, Рожнятів, Струтин вижний. 140 1—2

Прийму інтелїґентну сироту до дволїтного хлопчика. Тишовницький, властитель дібр Довголука п. Любінцї. 139

Старшина Жіночого Кружка У. П. Т. ім. Ганни Барвінок у Львові розписує конкурс на принятє учениць до інституту ім. св. Ольги у Львові на шк. 1918/19 р.

Місячна оплата виносить 120 К (стодвайцять корон) і умовлену скількість провіянтів.

Подання належить вносити на адресу: Канцелярія Українського Педаґоґічного Товариства у Львові — Мохнацького 12. до д 15 липня с. р.

За Старшину Кружка:

М. Лїщинська, секретарка, Е. Макарушкова, голова.

Старшина Жіночого Кружка У. П. Т. ім. Ганни Барвінок у Львові пошукує від 1. вересня с. р. педаґоґічної настоятельки до інституту ім. св. Ольги.

Обовязки: Педаґоґічний нагляд над дівчатами і поміч в науцї. В звичайні дни має педаґоґічна настоятелька до год. 4. пополудни час вільний; в недїлї і свята є занята цїлий день. Титулом ремунерації дістає помешканє, світло, опал, цїле удержанє і платню після умови. — Першенство мають учительки. — Порученя пожадані. — Зголошувати ся на адресу: Евгенія Макарушкова, Залуква почта Галич. 1—3 148

Канцелярія адвоката

Ів. Сас Комарницького

радника двора

у Львові, вулиця Словацького ч. 6.

провадить процеса реґалїбітаційні невинно засуджених через військові суди, та процеса о відшкодованє за неповинні засуди. Інтервенює в дотичних Централях в справах о безворотні субвенції на відбудову знищених війною господарств, (будинки, знаряди домашні, інвентар і т. п.) виробляє воєнні позички, провадить справи о чинитьби воєнні, справи причинкові у всїх трох інстанціях, підмоги для осіб і родин по цивільних ранених і убитих підчас війни та взагалї приймає всякі инші справи, входячі в обсяг права. 1—12 146

Краєвий Союз Кредитовий Львів Ринок 10.

приймає субскрипційні зголошеня на VIII. Воєнну Позичку на умовах, оголошених в урядовім проспектї. Союзні Стоваришеня і гр. кат. уряди парохіяльні зволять подбати, щоби всї українські субскрипції з дотичної місцевости, згл. повіту, за їх посередництвом дістали ся виключно до нашої фірми. Проспекти, поученя і т. п. друки висилаємо. ч. 87 5—10

Купно шкільних книжок. Купую всі шкільні книжки, атляси, словарі і т. д. і плачу найвисші ціни (переплачую), купую рівнож переводи (так звані Бриkі), за котрі плачу по 20 сот. за штуку. Яків Гельцель, книгарня Львів, Ринок 29, в пасажу Андріолього. (Упрашаєсь уважати на адрес фірми). ч. 88

Подяка.

Ц. к. австрійському військовому фондови вдів і сиріт в Станіславові.

В часі аґітації за позичкою военною спонукав мене Вп. Пан. Кіселюк причинити ся до позички военної обезпеченєм мого мужа в позичці военній.

Признаю ся, що неохотно зложила я першу місячну рату, — в квоті пару корон — хотячи лиш в сей спосіб звільнити ся від обовязку.

Доперва тепер коли навістило мене велике нещастє і бідний муж мій помер — переконала ся я, як великим добродійством є обезпеченє в позичці военній — і почитаю за свій обовязок подякувати отсим так Хвальному Товариству як і Вп. П. Кіселюкови, котрий спонукав мене до заключеня обезпеченя — як рівнож поручити всім жінкам, — передовсім тим — котрих мужі в поли, щоби подібне обезпеченє заключили.

Микуличин 29. V. 1918.

Олена Дяченко.

Зі сторони Зверхности Громади стверджуєть ся, що виплата відшкодованя п. Олені Дяченко з Микуличина наступила протягом кількох тижнів без ніяких трудностий зі сторони Товариства. — Признаємо —, що скора виплата здивувала нас прямо, — а се з тої причини — що як знали сьмо — обезпечений Михайло Дяченко вже перед смертію довший час слабував в ріжних шпиталях військових так, що справді тяжко було дійти, чи в хвилї обезпеченя був ще здоров.

В повнім признаню льояльности Хвального Товариства можемо всіляким громадам горячо поручити, щоби доложили всяких трудів, щоби члени їх громади заключували обезпеченє в ц. к. австрійськім фонді вдів і сиріт. — Зверхність Громади Микуличин.

Подяка.

Ц. к. австрійському військовому фондови вдів і сиріт в Станіславові.

Одержавши від Хвального фонду суму, на яку обезпечила я свого бл. п. мужа, — почуваюсь до обовязку висказати свою безмежну вдячність і горячу подяку за се велике добродійство, яким є одержана сума для мене і моїх осиротілих діточок в нашім теперішнім тяжкім положеню, по страті найдорожшого мужа і батька. Рівночасно почуваюсь до великої вдячности зглядом Зверхности Громадської нашого села котра своїми добрими радами зуміла мене переконати і спонукати до заключеня обезпеченя в военній позичці.

Пацьків дня 7. VI. 1918.

Палагна Циганюк.

Ми звертаємось з подякою до Хвального Фонду і признаємо, що виплата дійсно наступила незвичайно скоро, точно і без ніяких трудностий, — а переконавшись о хосенности обезпеченя в военній позичці, — можемо сміло поручити иншим громадам, — щоби заохочували до него як найбільшу скількість своїх селян.

Пацьків 7. VI. 1918.

Василь Дубніцкий,
начальник громади Пацикова.

Пошукуєсь панни до писаня на машині за доброю заплатою. Зголоситись під „Машина“ до Адм. Укр. Слова, Львів вулиця Сикстуська ч. 21.

Білик Михайло

— — Львів, Коперника 24. партер. — —

Приймає

СТРОЄНЄ ФОРТЕПЯНІВ, ФІСГАРМОНІЙ

— — — — і инших інструментів. — — —

Без операції радикальна поміч для найзастарілыших і найнебезпечнійших терпінь пропуклини. — Прошу жадати ново виданої брошури gratis і franco від специалісти ц. к. патент. бандажів на пропуклину М. Фрайліха Львів, Городецька ч. 35. (Власний дім).

Важне признанє

найбільшого лікаря і гіґієністи, нинішної доби, для лікаря пропуклини М. Фрайліха.

Наш почетний член М. Фрайліх, славний пропуклиновий лікар у Львові, відзначений нашим почетним дипльомом за заслуги наукові в области лічництва і золотою медалею на III. міжнародній виставі, одержав власне залучений документ, присланий на його руки через нашого почетного президента, Проф. Др. мед. Едварда Райха, дир. і віцепрезидента Цісарської L. С. Академії.

Лист сей звучить:

ВП. Товаришу!

Кождий лікар і гіґієніст, котрий поставив собі за ціль зменшенє числа операцій хірурґічних, мусить спіткати ся з признанєм, як добродій людскости. Особливо дотичить то недуг пахвинових, як досвідченє каже, що більша часть тих хорих, піддаючих ся операції умирає, як по операції приходить до здоровля. Отже мусить прийти до того, щоби хорих таких лічити без операції. Особливо той спосіб терапії здаєть ся тішить ся далеко ліпшими вислідами, як дотеперішні методи операційні.

З поміж богато метод, в найновійших часах уживаних, а маючих на цїли уздоровленє терплячих на кішкову препуклину без застосованя операцій, щоб оминути в той спосіб небезпеку, метода Пана М. Фрайліха у Львові, провадить найскорше і найліпше до цїли. Є річю конче потрібною, щоб ту методу витолковану в недавно тому виданій брошурі, взято поважно під розвагу, щоб за її помічю, богато соткам людий привернути цілковите здоровлє і оцадити їм небезпеки кровавої операції.

Уважаю за свій обовязок висказати прилюдно то моє глубоке переконанє.

З поважанєм

Dr med. phil. scient. et. lit. Reich
Universitäts-Prof. etc.

Nieuport-Bains в Бельґії, 19 січня 1907.

„Сільський Господар“

комунікує: Лїцитація коний в Коломиї, заповіджена на 28 червня с. р. не відбуде ся по причині браку коний. 144

Земельний БАНК Гіпотечний

спілка акційна
у Львові
(улиця Підвалє ч. 7.)

Приймає і переводить
субскрипції
VIII.
австрійської
военної позички
під найкориснійшими
умовами.

Хто підписує VIII. военну позичку, повинен се вчинити виключно через свій власний, — — українский Банк.

1195—10

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

У Львові:		В краю і державі:	За границею:	
На рік	44·— К.	56·— К.	На Україні	56 карб.
„ півроку	22·— „	28·—	В Німечині	56 мар.
„ чвертьроку	12·— „	15·— „	В инших державах	84 фр.
„ місяць	4·— „	5·— „		

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ:

Стрічка двошпальтова або її місце 60 с.; в надісланім 1 К.; в оповістках 1·50 К.; в редакційній части перед або по новинках 2 К. Некрольоґія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошеня на суботу і неділю подвійно. Постійні оголошеня за осібною умовою.

Видає і відвічає за ред. Др Сидір Голубович. Друкарня Артура Гольдмана, Львів Сикстуська 10.